

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ
СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвячена 100-річчю з дня народження професора, заслуженого працівника вищої школи України
Фесенка Дмитра Мусійовича*

ПОЛТАВА 2026

УДК 657:005:316

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції. Полтавський державний аграрний університет (26 березня 2026 р.). Полтава, 2026. 1770 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЗОЛЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету

КОБСЛЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЛПСЬКИЙ РОМАН - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЄРШОВА НАТАЛІЯ – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРИЙДАК ТЕТЯНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ISBN 978-617-8797-26-3 2026-19

© Автори, 2026

© Кафедра обліку і оподаткування, 2026

© Полтавський державний аграрний університет, 2026

ТЮТЮННИК СВИТЛАНА, к.е.н., доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування,
ТЮТЮННИК ЮРІЙ, к.е.н., доцент,
професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму,
САЛИГА ОЛЕКСАНДР, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ОЦІНКА ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА: ВИКЛИКИ ВІЙНИ ТА СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

В умовах сучасної глобальної нестабільності, трансформації світових ланцюгів постачання та стрімкого зростання вартості енергоресурсів, логістика перестає бути лише технічною функцією забезпечення перевезень і стає стратегічним інструментом управління фінансовою стійкістю. Повномасштабне вторгнення РФ та руйнування звичних інфраструктурних зв'язків призвели до того, що логістична складова у собівартості української продукції зросла до 30-40%, що робить її оцінку критично важливою для виживання бізнесу [3]. Актуальність дослідження підсилюється переходом компаній від моделі «Точно в строк» (Just-in-Time) до стратегії «Про всяк випадок» (Just-in-Case). Якщо перша орієнтована на граничну мінімізацію витрат, то друга передбачає формування страхових резервів для виживання бізнесу під час критичних збоїв, що є життєво необхідним у воєнних умовах.

Оцінка логістичних витрат у сучасній системі управління фінансовими результатами підприємства потребує переходу від узагальненого обліку до точного функціонального аналізу, оскільки традиційні методи часто «розмивають» видатки по загальних статтях. Оптимізація логістичної складової дозволить не лише зменшити собівартість, а й підвищити швидкість обороту капіталу, що є критичним для бізнесу в умовах воєнного дефіциту ліквідності. Для вирішення цієї проблеми пропонується впровадження методу Activity-Based Costing (ABC), який фокусується на ресурсній місткості кожної дії [2]. Математична модель розрахунку за цим методом базується на визначенні ставки чинника витрат C_{DR} як відношення сукупної вартості залучених ресурсів $\sum Ri$ до загального обсягу виконаних операцій:

$$C_{DR} = \frac{\sum_{i=1}^n Ri}{Q_{act}}, \quad (1)$$

де $\sum Ri$ – сукупна вартість ресурсів (оплата праці, електроенергія, амортизація, обладнання), залучених до виконання конкретної операції;

Q_{act} – загальний обсяг виконаних операцій за певний період (кількість замовлень, відібраних рядків, палето-місць або кілометрів пробігу).

Відповідно, повна логістична собівартість обслуговування конкретного замовлення L_{total} визначається як сума вартостей усіх спожитих ним операцій:

$$L_{total} = \sum_{j=1}^m (C_{DRj} \times q_j), \quad (2)$$

де q_j – кількість одиниць j -операції, що була фактично витрачена на замовлення.

Такий підхід дозволяє виявити «збиткових» клієнтів або товари, логістика яких забирає весь маржинальний прибуток, що особливо важливо під час воєнної інфляції та дефіциту ресурсів. Метод ABC рахує операційні витрати, але його можна підсилити концепцією сукупної вартості володіння ресурсом. Оцінка витрат повинна включати не лише прямі логістичні витрати, але й «приховані» витрати, пов'язані з низькою якістю логістичного сервісу (рекламації, повернення, штрафи за несвоєчасну доставку). У зв'язку з цим, для поглиблення аналізу за методом ABC доцільно впровадити облік витрат за життєвим циклом замовлення (ТСО), що дозволяє оцінити прихований вплив логістичних збоїв на підсумковий фінансовий результат (ЕВІТДА), враховуючи вартість втрачених можливостей (Opportunity Costs).

Для підвищення точності фінансового планування в умовах воєнної економіки, підприємству доцільно провести ревізію чинників витрат. Заміна традиційних обсягових показників (наприклад, вага вантажу) на транзакційні (кількість операційних циклів або людино-години на небезпечних ділянках) дозволяє більш об'єктивно розподіляти накладні витрати та уникати викривлення собівартості

Паралельно з цим, управління фінансовими результатами неможливе без оптимізації запасів, які фактично є «замороженими» грошима. Якщо їх забагато – капітал не працює, якщо замало – підприємство зазнає збитків через дефіцит. Для пошуку ідеального балансу використовується модель Economic Order Quantity (EOQ), яка визначає оптимальний розмір замовлення для мінімізації сумарних витрат:

$$EOQ = \sqrt{2 * D * S \div H}, \quad (3)$$

де D – річний попит;

S – витрати на одне замовлення;

H – вартість зберігання одиниці товару.

У моделі EOQ стандартні витрати на зберігання (H) у воєнний час повинні включати премію за ризик. У зв'язку з цим формулу 3 варто доповнити коефіцієнтом імовірності переривання ланцюга постачання. Витрати на зберігання одиниці товару (H) включатимуть не лише оренду та амортизацію, а й вартість страхування мілітарних ризиків та витрати на забезпечення фізичної безпеки об'єктів (укриття, автономне живлення). Отже, в умовах війни параметр H у моделі EOQ трансформується у вартість утримання страхового запасу (Safety Stock Cost), де враховується ціна можливого простою виробництва через затримку поставок. Це зміщує «золоту середину» в бік збільшення обсягу замовлення, що математично підтверджує перехід до стратегії Just-in-Case.

Логіка моделі полягає у знаходженні «золотої середини» між високими витратами на часте транспортування та надмірними витратами на утримання переповненого складу. У контексті викликів війни та стратегії сталого розвитку, інтеграція методів ABC та EOQ стає фундаментом фінансової стійкості, дозволяючи підприємству мінімізувати логістичні ризики, вивільняти обігові кошти та адаптувати операційну модель до вимог екологічної та економічної раціональності.

Паралельно з операційною ефективністю, сучасна оцінка витрат має базуватися на принципах сталого розвитку (ESG) [1]. Впровадження «зеленої» логістики, зокрема оптимізація маршрутів за допомогою штучного інтелекту, дозволяє знизити викиди CO₂ та одночасно скоротити витрати на паливо на 15-20%. Відбудова зруйнованих об'єктів за стандартами енергоефективності забезпечує довгострокову автономність бізнесу під час блекаутів та відкриває доступ до пільгового європейського фінансування.

Економічна доцільність такого підходу підтверджується тим, що навіть незначне зниження логістичних витрат на 10-13% може забезпечити приріст чистого прибутку (EBITDA) на понад 15-20% завдяки ефекту фінансового важеля. Цифровізація логістичних процесів (впровадження TMS та WMS систем) дозволяє автоматизувати розрахунок C_{DR} для кожної операції, перетворюючи статичну оцінку витрат на динамічну модель управління прибутковістю. Це забезпечує прозорість логістичних витрат для інвесторів, що є обов'язковою вимогою ESG-звітності в межах євроінтеграційних процесів.

У підсумку, інтегрована система оцінки, що поєднує точність методу ABC, математичне моделювання запасів через формулу EOQ та принципи сталого розвитку, трансформує логістику з центру видатків у потужний центр прибутку.

Інтеграція методів ABC та EOQ у систему управління фінансовими результатами дозволяє трансформувати логістику з центру витрат на інструмент стратегічного розвитку. Математично обґрунтована оцінка кожної операції через ставку C_{DR} та оптимізація партій поставок за моделлю EOQ створюють необхідний запас фінансової міцності.

У контексті стратегії сталого розвитку це забезпечує не лише економічну виживаність під час війни через вивільнення обігового капіталу, а й соціально-екологічну відповідальність: раціональне використання складських площ, мінімізація паливних витрат та скорочення логістичного «сліду» стають запорукою довгострокової конкурентоспроможності підприємства на шляху до євроінтеграції. Це дозволяє українським підприємствам не лише вистояти в умовах війни, а й сформувати надійний фундамент для післявоєнної відбудови та успішної інтеграції в європейський економічний простір.

1. Кібік О.М., Хаймінова Ю.В., Чумаченко І.Є. Управління логістичними витратами в системі забезпечення сталого розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2021. Випуск 57. С. 33-39. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure57-4>.

2. Самодай В.П., Донський М.Л., Гладун М.В. Оптимізація управління логістичними витратами в діяльності підприємств. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск №55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-34>

3. Шишкін В.О., Онищенко О.А., Зевенко Д.В. Ефективність прийняття управлінських рішень в умовах воєнного стану для забезпечення стійкості економіки логістичних систем вітчизняних підприємств. *Сталий розвиток економіки*. 2025. №4(55). С. 197-205. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-55-27>.

Ткачова Надія, Клімов Максим	
<i>Особливості маркетингу освітніх послуг технічних університетів</i>	1519
Ткачук Катерина. Науковий керівник – Пономаренко Ігор	
<i>Цифрова трансформація маркетингу підприємства як інструмент підвищення конкурентоспроможності бізнесу</i>	1522
Трибусовська Наталія. Науковий керівник – Корюгін Андрій	
<i>Екологічна логістика як складова сталого розвитку підприємства</i>	1524
Тютюнник Світлана, Тютюнник Юрій, Салига Олександр	
<i>Оцінка логістичних витрат у системі управління фінансовими результатами підприємства: виклики війни та стратегія сталого розвитку</i>	1527
Холодна Юлія, Кірсанова Валерія	
<i>Удосконалення системи митного контролю та аудиту для протидії контрабанді в умовах цифровізації</i>	1531
Циганкова Євгенія. Науковий керівник – Стамат Вікторія	
<i>Прозорість брендів: шляхи формування та вплив на лояльність споживачів</i>	1534
Чаплінський Юрій, Чаплінська Катерина	
<i>Порівняльний аналіз витратного та ціннісного (маркетингового) підходів до ціноутворення</i>	1537
Чекан Ольга. Науковий керівник – Пономаренко Ігор	
<i>Значення інтернет-маркетингу для підвищення конкурентоспроможності підприємства</i>	1540
Чуйко Марина	
<i>Перспективні напрями застосування інноваційних технологій в логістиці</i>	1543
Шеїн Євген, Нечепоренко Денис, Перерва Петро	
<i>Формування цифрових технологій в складському господарстві</i>	1545
Шелест Олексій	
<i>Імпортозаміщення в системі стратегічного управління ефективністю виробничих, логістичних та інноваційних процесів підприємства</i>	1548
Шептуха Олена	
<i>Таргетинг за намірами споживача: підхід до роботи з аудиторіями у таргетованій рекламі</i>	1551
Шеремет Тамара. Науковий керівник – Стамат Вікторія	
<i>Бренд-менеджмент в умовах глобалізації економіки: тенденції, проблеми</i>	1553
Шурпенкова Руслана, Кундря-Висоцька Оксана	
<i>Подієвий маркетинг як інструмент інтегрованих маркетингових комунікацій</i>	1556

